

דברי מאיר

מאוצרותיו של הרדה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

אייר התשפ"א

גליון מס' 32

השיעור השבועי בהלכה ואגדה של מורנו הרב שליט"א אי"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15 בבנין 'הישיבה הגדולה - בית וגן' רח' ההייד"א 21, בית וגן - ירושלים

פנינים ופרפראות

על פרשות השבוע שבהודש זה

| פרשת אמור |

שֶׁבַת שְׁבִתוֹן הוּא לָכֶם וְעִמְתֶּם אֶת נַפְשֵׁיכֶם (כג. כז)

בזוהר הקדוש כתוב, שיום כפורים הוא יום כמו פורים. לפי זה משמע, שפורים יותר חשוב מיום כפור - וקשה הדבר, איך יתכן שפורים יותר חשוב מיום כפור?

ואמר הרבי הקדוש רבי שמחה בונם מפשיסחא זי"ע, כי בענין אחד פורים יותר חשוב מיום כפור: ביום כפור צריכים לענות את הגוף, אבל בפורים הרי יש מצוה להתבסס ולשתות "עד דלא ידע"... ומענים את הדעת לזמן מה - ולענות את הדעת, יותר קשה מלענות את הגוף! (ויקהל משה)

| פרשת בהר |

וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ תִּשְׁבּוּ (כה. ט')

דרך העולם, שכאשר אדם מתרושש ויורד מנכסיו, מתרחקים ממנו ומתנכרים לו קרוביו וידידיו, וגם בני משפחתו אינם מתייחסים אליו. וכשמתעשר שוב ועולה לגדולה, חוג מכריו גדל וקרוביו מתרבים, וכמו שכתוב (תהלים קז, מא): "וישגב אביון מעוני וישם כצאן משפחות".

וזהו שאמר הכתוב: "ושבתם איש אל אחוזתו" - כשתבואו אל המנוחה ואל הנחלה, שתקבלו חזרה את אחוזתכם, אזי "ואיש אל משפחתו תשובו" - כולם יהיו קרובים שלכם ובני משפחתכם...

(עיטורי תורה' בשם 'מקרא מפורש')

| פרשת בחוקתי |

וְגִעְלָה נַפְשֵׁי אֲתָכֶם (כו. ט')

שאלו את הגה"ק רבי ישראל 'בעל שם טוב' זי"ע: מהו שאומר הכתוב "וגעלה נפשי אתכם", בעוד להלן (פסוק מד) כתוב כי אף כשעוברים על רצונו של מקום, בכל זאת "לא מאסתים ולא געלתים"?

והסביר: זה שאמר "וגעלה נפשי אתכם" לשון הגעלה והכשרה הוא. אין זאת קללה כי אם ברכה - מבטיח הקדוש ברוך הוא לישראל כי יגיעים וילבנם, יצרפם מכל סיג וזוהמא... (ממעניות הנצח)

| פרשת תזריע |

אָדָם כִּי יִהְיֶה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ שִׂאת אוֹ סִפְחַת (יג. ב) מסופר על האדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור זי"ע, שנזדמן פעם לשמחת "שבע ברכות".

שאלו אותו: המשנה אומרת (נגעים ג, ב): "חתן שנראה בו נגע נותנין לו שבעת ימי המשתה לו ולביתו ולכסותו", והרי הנגעים על חטא הם באים, ומאחר שמוחלים לו לחתן על כל עוונותיו, איך באו נגעים עליו?

השיב האדמו"ר: הלא אי אפשר שיהיה יותר במעלה מיום הכפורים, ויום הכפורים אינו מכפר אלא על עבירות שבין אדם למקום, בעוד שהנגעים באים גם על עבירות שבין אדם לחבירו... (טללי אורות)

| פרשת מצורע |

וְכֹא אֲשֶׁר לוֹ חֵבִית וְהִגִּיד לְכֹהֵן לֵאמֹר כִּנְגַע נִרְאָה לִי בְּבֵית (יד. טה)

"כנגע - אפילו תלמיד חכם שיודע שהוא נגע ודאי. לא יפסוק דבר ברור לומר 'נגע' נראה לי. אלא 'כנגע' נראה לי" (רש"י).

בביתו שלו אמרו, קל וחומר בביתו של חבירו. מכאן, שאפילו אם תלמיד חכם הוא, חסיד הוא, צדיק הוא, קנאי הוא - יחוש לנפשו ואל ימהר להחטיא פיו ולשונו ולומר נגע נראה לי חלילה בבית ישראל! (על התורה)

| פרשת אחרי מות |

וְעִנְיָתֶם אֶת נַפְשֵׁיכֶם (טז. לא)

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל, בעל ה"אווה ישראל" מאפטא זי"ע, היה רגיל לומר: אלמלא היה בכוחי, הייתי מבטל את כל התעניות. חלושים אנחנו. מלבד יום המר, הוא תשעה באב - מי יכול לאכול בו! ומלבד יום הקדוש, הוא יום הכפורים - מי צריך לאכול בו! (ממעניות הנצח)

| פרשת קדושים |

אִישׁ אִמּוֹ וְאִבּוֹ תִירָאוּ (יט. ג)

פתח הכתוב בלשון יחיד - "איש", וסיים בלשון רבים - "תיראו". מדוע?

יש לומר, שבא הכתוב לרמז את הנפסק בשלחן ערוך (יו"ד סימן רמ"א סעיף ט') שחייב אדם לכבד את אביו גם לאחר מותו [שאם הוא בתוך שנים עשר חודש לפטירתו, כשמזכיר שם אביו יאמר "הריני כפרת משכבו"]. וזהו שסיים הכתוב בלשון רבים "תיראו" - דהיינו שתי יראות, אחת בחיים ואחת לאחר מיתה.

דבריהם הם זכרונם

פרקי חיים מרבותינו הקדושים שיום פקידת שנתם בחודש זה

כ"ז אייר - ה'אירצייט' של הרה"ק ר' ירחמיאל יהודה מאיר מאמשינוב זי"ע - שנקרא בפי העם ר' מאיר'ל, נפטר בשנת תשל"ו (לפני 43 שנה).

מספרים עליו הרבה בספרים, שהיה רודף אחרי עניית אמן בהרבה במנינים בשטיבלאך של אמשינוב. וסיפר לי מו"ר מרן הגר"ע אוערבך שליט"א [שהיה ר"מ בישיבת אמשינוב יחד עם אחיו הגר"ש אורבך זצ"ל], שהיו אוכלים אצלו סעודת ראש חודש [הרבי היה מזמין את הרמ"ם] וראו שם דברים גדולים (זכיתי להיות בטיש השבוע של מרן האדמו"ר מאמשינוב שליט"א וגם של האדמו"ר מפינסק קרלין שליט"א, וקיבלתי 'לחיים').

כ"ח / כ"ט אייר - הילולת שמואל הנביא זיע"א [כמו שכתב בשו"ע (סי' תק"פ ס"ב): "בכ"ח בו מת שמואל הנביא". ובמשנ"ב (שם סק"ה): "במגילת תענית כתוב בכ"ט בו"]. זכיתי להיות על קברו, והתפללתי שם על כולם ואמרתי 'תפילת השל'ה' זיע"א.

יש לציין, על תפילת השל"ה שאומרים בערב ראש חודש סיון, שלא חיבר אותה השל"ה הקדוש אלא הביא זאת בשם קדמון אחר וכתב עליה "לאומרה תמיד" [ומספרים שהשל"ה הקדוש היה אומרה בכל יום], אך הוסיף שם: "וליבי אומר לי שיש לאומרה בער"ח סיון" - בעיקר - ואיני יודע סודות השל"ה, אך לענ"ד נראה כי ערב ראש חודש זה זמן מסוגל לכל החודש [עיין במשנ"ב (סי' תי"ז סק"ד) בשם מהר"מ קורדבירו ז"ל, שמתכפרים אז עוונות של כל החודש], וממילא היות וזה ער"ח שלפני קבלת התורה - שייך אז להתפלל על הבנים שיהיו עמלים בתורה.

(מתוך שיעור - ב' סיון תשע"ט)

ת.נ.צ.ב.ה.

אורחות צדיקים

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

שואלין ודורשין

הלכה, אגדה ומנהג
בעניני דיומא

• הילולא דרבי שמעון בר יוחאי זי"ע •

< "ידיד נפש אב הרחמן" גימטריא 'רבי שמעון בן יוחאי'

הרב הקדוש ר' צבי מזידטשוב זצ"ל ישב פעם אל השולחן עם חסידיו בהילולא של ל"ג בעומר ואמר בין השאר: "ידיד נפש אב הרחמן" - בגימטריא 'רבי שמעון בן יוחאי'. **בין המסובים ישב למדן אחד והתחיל במחשבתו לחשוב אם הגימטריא מכוננת, ומצא שבאחד אין החשבון מדויק - "ידיד נפש" וכו' עולה 764, ו"רבי שמעון" וכו' עולה 765...** הרגיש הרב במחשבתו, פנה אליו ואמר: למדן שכמותך! הרי בגמרא כתוב תמיד "יוחאי" במקום "יוחאי", ואם כן החשבון מכוון... (ספר 'סיפורי חסידים' להגרש"י זווין זצ"ל - ל"ג בעומר א').

< ר"ת 'מירון'

"מירון" - ר"ת: **מ'מרום י'עורר ר'חמים ו'חסדים נ'פלאים** (שמעתי מידידי הגאון ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א, בעמ"ס 'גם אני אודך').

< בהילולא דרשב"י יוצאים מכל הצרות

איתא במסכת פסחים: "בהלילא פקע אגרא" [פירוש, שבשעה שאמרו הלל בזמן אכילת קרבן פסח, נשברו הגגות מגודל הרעש]. ויש לרמוז בזה על הילולא דרשב"י, **"ש"בהלילא פקע אגרא" - דהיינו שעל ידי הילולא דרשב"י נפתחים כל השערים ויוצאים מכל הצרות** (שמעתי מהגאון הצדיק ר' יעקב מאיר שכטר שליט"א).

(מוה"ר שליט"א - קונטרס 'ספרתם לכם')

מכתבי תורה והוראה

שהשיב מורנו הרב שליט"א

הקשר בין רשב"י לתפילת מעריב...

בס"ד, אור ליום ו', עש"ק פרשת אמור תשע"ז,
שבת דהילולא קדישא דרבי שמעון בר יוחאי זיע"א

**כב' הגאון ר' שלמה שורץ שליט"א,
המזכה את הרבים בגליון הנפלא "מחמדי התורה",
שלו וברכה וכט"ס.**

ישר כח על הגליון המורחב לל"ג בעומר, ושם דנתם מה הטעם שדוקא רשב"י שאל אם תפילת ערבית רשות או חובה, ופלפלתם בטוטו"ד.

ועלה לי בס"ד לבאר עוד, ע"פ דברי המבי"ט שביאר אמאי דוקא תפילתו של יעקב אבינו ע"ה - מעריב - היא רשות, ואמאי קבעוה חובה. וכתב לבאר, שיעקב אבינו תיקן תפילה זו בבורחו מלבן - כשהיה בגלות מביתו, ותפילה זו רומזת על הגלות, ולכן תיקנו תפילה זו בדרך של רשות. ואמנם בזמן שבית המקדש היה קיים היתה רשות, ואחר שנחרב בית המקדש "קבעוה חובה", דהיינו שבגלות היא חובה.

והנה רשב"י זיע"א היה בזה בבחינת יעקב אבינו ע"ה שהיה בורח ונחבא מפני המלכות, ומצינו במבי"ט שבזמן הגלות תפילה זו חובה, ולכן דוקא ר' שמעון שאל שאלה זו.

ועוד ירמוז, שר"ש תמיד דאג לגאולה וליציאה מהגלות, כמבואר בזוה"ק, וכמו שאמר: "בדין ספרא יפקון מן גלותא". ולכן שאל אם מעריב רשות או חובה - ברומזו שנזכה מהרה לבנין בית המקדש ותהיה מעריב רשות.

**בכבוד רב ובברכה להמשך זיכוי הרבים,
מאיר סנדר, פעה"ק ירושלם תובב"א**

בן של קדושים, זרע תרשישים, הוא **הגאון הגדול רבי אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א** (נולד ב-ג' אייר התש"א), ראש ישיבת 'מאור התלמוד' בעיר רחובות ת"ו, בעל 'שדה אברהם', 'עשה אדם' ו'למעלה למשכיל', וחבר מועצת גדולי התורה.

אביו הוא הגה"ק רבי רפאל זצ"ל, רבה של העיר טבריה ת"ו, והוא נקרא על שם דוד אביו - מרן הראי"ה קוק זצ"ל.

בצעירותו, קנה תורה וחכמה בישיבת פוניבז' ודבק ברבו מרן הגראמ"מ שך זצ"ל. **נביא כאן בקצרה דבר אמונה שאמר הגרא"י שליט"א מתורת רבו המובהק, ומעשה נפלא בציוד:**

כל-כך היה ברור לרבינו הגראמ"מ שך זצ"ל שבכל גילוי בבריאה ניתן לראות אמונה בחוש, עד שהיה פשוט בעיניו כי לא יתכן אחרת. הוא היה משוכנע כי לא ניתן להביט בשלמות הבריאה - מבלי להבחין במציאותו של העומד מאחוריה.

ופעם פגשתי - מספר הגרא"י שליט"א - בעל 'יאכטה' [ספינה קטנה] בסביבה שנוהג היה רבינו בעת זקנתו להגיע מפעם לפעם בכדי לשאוף אויר צח לצורך בריאותו.

לפליאתי, דיבר איתי בעל 'יאכטה' בהערצה רבה על רבינו, וזאת למרות העובדה שלא ניתן היה למצוא שייכות כל-שהיא בין אותו 'יורד ים' לבין גדול הדור אשר ראשו בשמים.

"האם הינך מכיר את הרב שך, שאתה שח אודותיו בהערצה רבה כל-כך?" - שאלתי, ובעל 'יאכטה' הנהן בראשו בהתלהבות וציין: "ודאי שאני מכירו! הלא הוא היה ממש ידיד שלי!"

"מה לך ולרב שך?" - הוספתי לשאול, ובעל 'יאכטה' פתח וסיפר: "באחד הימים, כאשר עבר כאן הרב שך, ניגשתי אליו וביקשתי את ברכתו. לשאלתו, סיפרתי כי אני בעל 'יאכטה' המפליג בים לעיתים קרובות, ובתגובה - נענה הרב שך ואמר לי: 'הפלא ופלא! הרי אתה נמצא הרבה בים, שהוא מקום טהור כל-כך, מעליך פרושים השמים הנהדרים ואתה מוקף כולך במים, בודאי יכול אתה להתפעל מיפי הבריאה בה ניתן לראות בחוש את קיומו של בורא לעולם!"

"הקשבתי לדבריו של הרב שך, התבוננתי בהם, ומהר מאד הבנתי שהוא צודק לגמרי. מאז, בכל פעם בה אני מפליג את הים - אני מרגיש קרבה מיוחדת לה' אשר במציאותו ניתן להכיר ביתר שאת במרחבי הטבע האינסופיים, ואף זכיתי להתקרב לשמירת התורה והמצוות - כאשר כל זאת נזקף לזכות אותה שיחה שניהלתי עם הצדיק!"

אכן כן. מי שרק פוקח את עיניו ומתבונן, מי שאינו מנסה בכח להתעלם מההוכחות הברורות לקיומו של מנהיג לבירה - אינו יכול שלא לראות אמונה בחוש על כל צעד ושעל, אפילו בהפלגה פשוטה בים הגדול...

(ע"פ 'אורחות חיים')

הגרא"י שליט"א עם תלמידים בכותל המערבי - חוה"מ פסח התשפ"א

פורטל התוכן הרשמי של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מוה"ר שליט"א < הודעות < גלריות < שאלות למוה"ר שליט"א < ועוד

או בלחיצה על הקישור: **מכון 'דברי מאיר'**

כנסו לכתובת: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/>